

ایکس - 32 بوئینگ

سال 1990 میلادی، نیروی هوایی آمریکا مناقصه‌ای را برای ساخت جنگنده نسل جدید با قابلیت برخاست و نشست عمودی برگزار کرد.

هوایماهای فراموش شده

ایکس - 32 بوئینگ

جام جم آنلاین: سال 1990 میلادی، نیروی هوایی آمریکا مناقصه‌ای را برای ساخت جنگنده نسل جدید با قابلیت برخاست و نشست عمودی برگزار کرد. این مناقصه بزرگ‌ترین مناقصه در تاریخ هوافضای نظامی جهان است که در آن ساخت 5 تا 8 هزار فروند جنگنده به ارزش بیش از 400 هزار میلیارد تومان مورد نظر بود.

دو شرکت بوئینگ و لاکهید مارتین رقبای اصلی در این مناقصه بودند که اولی با هوایمایی ایکس - 32 و دومی با هوایمایی ایکس - 35 وارد میدان شدند.

موتور این دو پرنده آن قدر بزرگ بود که برخی منتقدان، این پرنده‌ها را با عنوان موتور بالدار توصیف می‌کردند. برخی دیگر از منتقدان نیز ایکس - 32 را زشت‌ترین هوایمایی که بعد از جنگ سرد در آمریکا طراحی شده دانسته‌اند.

برای ایجاد قابلیت نشست و برخاست عمودی در هوایماها، طراحان دهانه ورودی و همچنین خروجی جت موتور را به گونه‌ای طراحی می‌کنند که در زمان نشست یا برخاست تغییر جهت دهد.

تغییر جهت جریان خروجی موتور به سمت پایین منجر به تولید نیرویی به سمت بالا می‌شود که می‌تواند وزن هوایما را تحمل کند.

این هوایما پس از برخاست عمودی، بتدریج جهت خروجی موتور را به سمت عقب تغییر می‌دهد تا هوایما به سمت جلو به حرکت درآید. با حرکت رو به جلو، جریان از روی بال‌ها می‌گذرد و نیروی برآ تولید می‌شود. با افزایش سرعت هوایما، این نیرو بتدریج بزرگ‌تر می‌شود تا جایی که برابر با وزن هوایما خواهد شد.

در این حالت، خروجی جت موتور کاملاً به سمت عقب پرنده قرار می‌گیرد. در زمان نشست نیز همین فرآیند به صورت معکوس اجرا می‌شود.

اولین پرواز ایکس - 32 در شهریور 79 صورت گرفت و این هوایما تا سال 80 در مجموع 66 پرواز داشت. در مهر 80 هوایمایی ایکس - 35 ساخت لاکهید به عنوان برنده مناقصه معرفی شد و به این ترتیب، پرونده ایکس - 32 به عنوان یکی از پرخرج‌ترین طرح‌های بوئینگ برای همیشه بسته شد. البته طرح ایکس - 35 هم مدتی بعد به دلیل کاهش منابع مالی متوقف شد.

airspacemag - مترجم: امیر توکلی کاشی